

Inspektion af den sikrede institution Sønderbro den 19. november 2009

OPFØLGNING NR. 2

Dok.nr. 12/00076-1/ATG3

Indholdsfortegnelse

Ad 3.6. Samlet bedømmelse af de bygningsmæssige forhold	3
Ad 5. Beskæftigelse og undervisning – lomme-/arbejdspenge	4
Ad 6. Fritidsaktiviteter og fællesskab	6
Ad 7.1. Besøg	7
Ad 8. Euforiserende stoffer	8
Ad 8.1. Medicinhåndtering	9
Ad 9. Vold	10
Opfølgning	10
Underretning	11

Den 28. september 2011 afgav Folketingets Ombudsmand en opfølgingsrapport om inspektionen den 19. november 2009 af Den Socialpædagogiske døgninstitution Sønderbro (herefter Sønderbro). I opfølgingsrapporten bad ombudsmanden Sønderbro og Københavns Kommune om oplysninger mv. om nærmere angivne forhold. Ombudsmanden bad om, at disse oplysninger mv. blev sendt til ombudsmanden gennem Socialministeriet (nu Social- og Integrationsministeriet), som ombudsmanden også bad om en udtalelse.

Jeg har i den anledning modtaget Københavns Kommunes brev af 12. januar 2012 med bilag. Brevet er udarbejdet i samarbejde med Sønderbro. Jeg modtog kommunens brev af 12. januar 2012 med bilag sammen med Social- og Integrationsministeriets bemærkninger af 24. februar 2012 med bilag.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad 3.6. Samlet bedømmelse af de bygningsmæssige forhold

I opfølgingsrapporten bad ombudsmanden Sønderbro om nærmere oplysninger om omfanget af vandindtrængning, herunder hvilke lokaler det drejede sig om, og hvilke tiltag der var blevet gjort og/eller planlagdes at blive gjort for at løse problemet.

Sønderbro har oplyst, at der ved kraftig regn trænger vand ind i nogle af lokalerne på afdeling Øst. Vandindtrængningen finder primært sted i et nedlagt aktivitetsrum, en opholdsstue og et værelse. Der er – som følge af vandindtrængningen – risiko for udvikling af skimmelsvamp på 2. sal.

Kommunen har oplyst, at Københavns Ejendomme på deres vedligeholdelsesbudget for 2012 har afsat midler til udskiftning af taget på afdeling Øst. Der er dog endnu ikke fastlagt en endelig dato for, hvornår udskiftningen kan påbegyndes.

Jeg har noteret mig, at kommunen har sørget for, at problemet med vandindtrængning – og den deraf følgende risiko for udvikling af skimmelsvamp på 2. sal i afdeling Øst – på længere sigt bliver løst ved, at taget udskiftes.

I ombudsmandens rapport af 11. januar 2011 om inspektionen af Sønderbro er det gengivet, at personalet en måned før inspektionen havde taget kontakt til Arbejdstilsynet og bl.a. anmeldt et utæt tag. Personalet havde også oplyst, at der opstår udluftningsproblemer, fordi vinduerne kun kan åbnes på klem. Det blev under inspektionen også oplyst, at de bygningsmæssige forhold gør, at både personalet og de unge ofte er syge. Ombudsmanden kunne desuden ved selvsyn under inspektionen konstatere, at der var problemer med skimmelsvamp i institutionen.

Jeg må forstå, at der muligvis vil gå nogen tid endnu, inden tagudskiftningen påbegyndes. I lyset heraf og i lyset af oplysningerne i ombudsmandens rapport af 11. januar 2011 går jeg ud fra, at Sønderbro og Københavns Kommune i videst muligt omfang vil sikre, at der – i perioden indtil taget er udskiftet – er et forsvarligt indeklima særligt i opholdsstuen og værelset på 2. sal for både personalet og de unge, også sådan at der ikke udvikles skimmelsvamp i disse lokaler, inden taget udskiftes.

Jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette punkt.

Ad 5. Beskæftigelse og undervisning – lomme-/arbejdspenge

I opfølgingsrapporten bad ombudsmanden kommunen om at sende ombudsmanden den eller de tilsynsrapporter, som Børne- og Ungdomsforvaltningen – som ifølge det oplyste fører tilsynet med undervisningen i den interne skole på Sønderbro – har udarbejdet siden skolens start den 1. september 2010. Hvis der ikke var foretaget tilsyn, bad ombudsmanden kommunen om nærmere at redegøre herfor.

Kommunen har vedlagt en tilsynsrapport fra anmeldt undervisningstilsyn den 5. oktober 2011, som konkluderer, at undervisningen på Sønderbro ikke står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Konklusionen er i tilsynsrapporten uddybet således:

”Den samlede tidsramme er tilstrækkelig, men fagrækken er stærkt mangelfuld, og vægtningen af de praktisk/musiske fag på bekostning af naturfag og humanistiske fag er meget skæv.

Elev- og uddannelsesplanerne er utilstrækkelige i forhold til at beskrive den enkelte elevs arbejde med de enkelte fag.

Skolens fysiske rammer, særligt faglokalerne på 1. sal, lader meget tilbage at ønske. Lokalerne er slidte, gangarealerne er rodede, og træværkstedet har mangler i forhold til udsugning og mulighed for aflåsning af maskiner. Endelig er der intet lokale til undervisning i faget fysik/kemi, hvilket skolen heller ikke underviser i.”

Kommunen har oplyst, at der på skolen – siden oprettelsen af den nye undervisningsafdeling – primært har været fokus på at skabe et velfungerende undervisningsmiljø for skolens elever. Som det også er afspejlet i tilsynsrapporten, er der behov for at styrke skolens dokumentation af, hvordan undervisningen og det pædagogiske arbejde opfylder lovgivningen på området.

Socialforvaltningen i kommunen har sammen med Sønderbro udarbejdet en handleplan, som skal sikre, at fagrækken og elevplaner opfylder gældende lovgivning på området. Handleplanen er vedlagt.

I handleplanen, som er udarbejdet den 1. december 2011, har Socialforvaltningen bl.a. beskrevet, at Sønderbro pr. 1. februar 2012 vil begynde at arbejde med et grundskema, der sikrer, at der undervises i hele fagrækken kontinuerligt. I skemaet kan elevplaner fra afgivende skole tilpasses. Med henblik på at sikre, at elever, der er i gang med et uddannelsesforløb, kan vende tilbage til den afgivende skole og fortsætte uddannelsen, vil der fortsat blive etableret kontakt og samarbejde med den afgivende skole om undervisningsmateriale, elevplaner og årsplaner for de enkelte fag. Elevplanerne vil fremover blive justeret i forhold til mål og tiltag hver fjerde uge, ligesom elevplanerne vil blive tilført et dokumentationsafsnit i relation til timetal, opfyldelsen af fagrækken og Fælles Mål for undervisningen i folkeskolen. Fra januar 2012 og frem mod slutningen af skoleåret 2011/2012 vil Socialforvaltningen og Sønderbro arbejde med at dokumentere det faglige indhold i de enkelte fag, herunder også når der undervises på en værkstedsorienteret og kreativ måde. Det materiale, der udarbejdes til de enkelte fag, vil danne baggrund for undervisningen i takt med udarbejdelsen. Viften af it-støttede værktøjer vil desuden blive udvidet, sådan at der eksempelvis kan udføres virtuelle fysikforsøg, ligesom det sikres, at der fra skoleåret 2012/2013 er en lærer, der påbegynder linjefagsuddannelsen i fysik/kemi. Derudover udarbejdes der aktuelt et nyt projektforslag til forbedring af de fysiske rammer for Sønderbros skole, da de oprindelige planer ikke blev imødekommet politisk i 2011. Endelig er der rettet henvendelse til Børne- og Ungdomsforvaltningen om, at der snarest bliver oprettet et formelt og reelt samarbejde med PPR.

Social- og Integrationsministeriet har noteret sig, at der har været ført tilsyn med undervisningen på Sønderbro, og at tilsynet har vurderet, at undervisningen på institutionen ikke står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen. Social- og Integrationsministeriet har vurderet, at tilbagemeldingen fra Københavns Kommune og handleplanen for skolen på Sønderbro viser, at undervisningen på Sønderbro er blevet væsentligt forbedret, ligesom det er positivt, at der samarbejdes med de unges tidligere eller nuværende skoler og Ungdommens Uddannelsesvejledning i København, samt at der arbejdes på et formelt og reelt samarbejde med PPR.

Jeg har ligeledes noteret mig, at Københavns Kommune og Sønderbro har iværksat en række tiltag, der skal forbedre undervisningen på Sønderbro og sikre, at undervisningen kommer til at stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen.

Jeg går ud fra, at både Sønderbro og Københavns Kommune – indtil undervisningen på Sønderbro vurderes at stå mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen – fortsat vil have fokus på at forbedre undervisningen og forfølge de mål, der er beskrevet i handleplanen.

Ombudsmanden bad i opfølgingsrapporten desuden om at modtage en kopi af det af Socialministeriet (nu Social- og Integrationsministeriet) omtalte brev af 22. oktober 2010 fra Undervisningsministeriet til de regionsråd og kommunalbestyrelser, der driver eller fører tilsyn med de sikrede institutioner.

Social- og Integrationsministeriet har vedlagt en kopi af brevet.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Ad 6. Fritidsaktiviteter og fællesskab

I opfølgingsrapporten bad ombudsmanden om Københavns Kommunes bemærkninger til Sønderbros oplysninger om behovet for at forbedre de unges beskæftigelses- og fritidsaktiviteter. Ombudsmanden bad kommunen om at komme ind på, hvilke muligheder (inden for de bygningsmæssige rammer) der er for at forbedre de unges beskæftigelses- og fritidsaktiviteter.

Kommunen har oplyst, at Sønderbro siden august 2011 har været tilknyttet et idrætsprojekt, hvor de unge ca. 2 gange om ugen deltager i motions- og styrketræningsøvelser med ekstern pædagogisk instruktør. Der har foreløbigt været tilknyttet 10 af de anbragte unge i projektet. Socialforvaltningen vil arbejde for, at de unge kan deltage i lignende projekter.

Kommunen har desuden oplyst, at Københavns Ejendomme har afsat en pulje til løbende renovering af Sundholm, hvor Sønderbro er placeret. Socialforvaltningen vil arbejde for, at disse midler kan komme i spil i forhold til en forbedring af de bygningsmæssige rammer, således at disse i højere grad understøtter de unges beskæftigelses- og fritidsaktiviteter.

Jeg har noteret mig, at de unges muligheder for fysisk udfoldelse konkret er blevet udvidet i form af idrætsprojektet, ligesom jeg har noteret mig, at kommunen fremover både vil arbejde for, at de unge kan deltage i lignende projekter, og at de bygningsmæssige rammer forbedres, så de understøtter de unges beskæftigelses- og fritidsaktiviteter.

Jeg foretager mig på den baggrund ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Ad 7.1. Besøg

I opfølgingsrapporten noterede ombudsmanden sig, at kommunen ville sørge for, at forvaltningslovens regler i fremtiden ville blive overholdt i forbindelse med afslag på besøg. Ombudsmanden gik ud fra, at kommunen havde fulgt op på dette over for Sønderbro.

Kommunen har oplyst, at Socialforvaltningen på baggrund af ombudsmandens inspektion af Sønderbro har været i dialog med Sønderbro for at sikre, at institutionen fremadrettet overholder de forvaltningsretlige bestemmelser i forbindelse med afslag på besøg (fremmødeforbud).

Sønderbro følger nu en praksis, hvor en besøgende til en ung og den unge selv i forbindelse med et mundtligt fremmødeforbud får tilbud om en skriftlig, begrundet afgørelse. Kommunen har bemærket, at Sønderbro ikke siden udgangen af 2009 har truffet nogen afgørelser om fremmødeforbud.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 8. Euforiserende stoffer

Som ombudsmanden havde forstået kommunens oplysninger – som er gengivet i opfølgingsrapporten af 28. september 2011 – så havde Sønderbro ændret sin praksis for, hvornår medarbejderne selv foretager undersøgelser af de unges værelser, sådan at det ikke længere kun skete, hvis institutionen ikke kunne få fat i politiet. For en god ordens skyld bad ombudsmanden Sønderbro om at bekræfte dette. Ombudsmanden bad samtidig Sønderbro om at oplyse, om institutionen fortsat af pædagogiske grunde havde fravalgt at foretage personundersøgelser af de unge på Sønderbro. Ombudsmanden bad også Sønderbro om at oplyse, om Sønderbro generelt havde oplevet et fald i indsmuglingen og hashrygningen blandt de unge.

Sønderbro har bekræftet, at institutionen har ændret praksis sådan, at personalet ved mistanke om ulovlige stoffer selv foretager både personundersøgelser og undersøgelser af værelserne. Sønderbro har oplyst, at det imidlertid ikke er indtrykket, at indsmugling og hashrygning er faldet.

Jeg har noteret mig det oplyste. Idet jeg går ud fra, at Sønderbro og Københavns Kommune fremover vil være opmærksom på tiltag, der kan få indsmuglingen og hashrygningen blandt de unge til at falde, foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

I lyset af kommunens oplysninger om, at der ”enkelte gange konfiskeres hash i forbindelse med ransagning af et eller flere værelser”, bad ombudsmanden Sønderbro om at oplyse nærmere om, hvad institutionen gør med hash, der findes hos de unge. Ombudsmanden henviste til, at institutionens leder eller den, der bemyndiges til det, kan træffe afgørelse om tilbageholdelse af effekter, der findes i barnets eller den unges besiddelse, hvis det skønnes påkrævet af ordens- eller sikkerhedsmæssige hensyn (§ 27 i magtanvendelsesbekendtgørelsen). Magtanvendelsesbekendtgørelsen indeholder ikke regler om konfiskation af de effekter, der findes i forbindelse med en undersøgelse.

I det omfang, der var udarbejdet skriftlige retningslinjer på området, bad ombudsmanden om at modtage en kopi heraf, eventuelt i form af en kopi af referatet fra Sønderbros møde med Københavns Politi – forudsat at der var udarbejdet et referat fra mødet.

Kommunen har oplyst, at Socialforvaltningen netop har udarbejdet retningslinjer for "konfiskation" af hash og våben. Det fremgår af retningslinjerne, at hvis en person- eller værelsesundersøgelse resulterer i "beslaglæggelse" af hash, afleveres dette til en afdelingsleder. Afdelingslederen har herefter ansvaret for, at det "konfiskerede" hash bliver afleveret til politiet. Kommunen har vedlagt en kopi af retningslinjerne.

Kommunen har oplyst, at der ikke er udarbejdet et referat af Sønderbros møde med politiet. Socialforvaltningen er gået i dialog med Sønderbro for at sikre, at Sønderbro fremadrettet udarbejder referater af møder med eksterne samarbejdspartnere.

Endelig har kommunen oplyst, at det er centralt, at alle medarbejdere i forvaltningens institutionscentre, herunder også Sønderbro, er bekendte med og kan agere i overensstemmelse med magtanvendelsesbekendtgørelsen. Dette sikres gennem undervisning og grundig oplæring af nye medarbejdere.

Social- og Integrationsministeriet har bemærket, at ministeriet finder det positivt, at der er udarbejdet retningslinjer vedrørende "konfiskation" af euforiserende stoffer og våben samt overlevering af disse. Ministeriet har ingen bemærkninger til retningslinjerne.

Som nævnt ovenfor er der ikke hjemmel i magtanvendelsesbekendtgørelsen til at konfiskere effekter, der findes i den unges besiddelse. Jeg har forstået, at Københavns Kommune med retningslinjerne har fastsat regler for, hvordan hash, der findes i forbindelse med person- eller værelsesundersøgelser, skal inddrages fra den unge og overdrages til politiet. Jeg går ud fra, at Københavns Kommune vil rette betegnelserne i retningslinjerne, så retningslinjerne stemmer overens med magtanvendelsesbekendtgørelsen. Jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette punkt.

Ad 8.1. Medicinhåndtering

I opfølgingsrapporten bad ombudsmanden Sønderbro om at oplyse, om Sønderbro modtager en kvittering fra apoteket, når restmedicin afleveres.

Sønderbro har oplyst, at personalet modtager en kvittering, når der afleveres restmedicin på apoteket.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad 9. Vold

I opfølgingsrapporten bad ombudsmanden Sønderbro om at oplyse, om Sønderbro – på baggrund af de forskellige tiltag, der er gjort – har oplevet et fald i antallet af rømninger.

Sønderbro har oplyst, at institutionen har oplevet et mindre fald i antallet af rømninger. I år er 6 unge rømmet fra institutionen. Af de unge, som i år er indskrevet på Sønderbro, ses en overrepræsentation i andelen af uledsagede flygtninge. Det er Sønderbros opfattelse, at særligt denne gruppe er rømningstruede, hvis de får en udvisningsdom. For at forebygge denne type rømninger sætter Sønderbro i disse sager ekstra personaleressourcer ind på afdelingen.

Social- og Integrationsministeriet har noteret sig, at der har været et mindre fald i antallet af rømninger, og at der sættes målrettet ind for at nedbringe antallet yderligere.

Jeg går ud fra at "I år" sigter til 2011. Med denne bemærkning har jeg noteret mig det oplyste.

For en god ordens skyld bad ombudsmanden Socialministeriet (nu Social- og Integrationsministeriet) om at bekræfte, at det var den vejledning om magtanvendelse over for børn og unge, der er anbragt uden for hjemmet, som Socialministeriet havde udarbejdet i 2011, som Socialministeriet havde henvist til.

Social- og Integrationsministeriet har oplyst, at ministeriet har udarbejdet en foreløbig vejledning, som kan findes på Socialstyrelsens (tidligere Servicestyrelsens) hjemmeside (www.servicestyrelsen.dk/omsorgogmagt/filer/vejledningen). Vejledningen er på hjemmesiden suppleret med praktiske eksempler/dilemmaer. Vejledningen er efterfølgende blevet udvidet til også at omfatte de særlige problemstillinger, der vedrører børn og unge med psykisk og fysisk nedsat funktionsevne. Den endelige vejledning forventes at blive offentliggjort i Ministerialtidende i foråret 2012.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Opfølgning

Jeg anser nu sagen om inspektionen af Sønderbro for afsluttet.

Underretning

Denne rapport sendes til Sønderbro, Københavns Kommune, Folketingets Retsudvalg, Tilsynet i henhold til grundlovens § 71, stk. 7, Social- og Integrationsministeriet og de unge i institutionen.

København, den 03-05-2012

Jørgen Steen Sørensen